

Yttrande över betänkandet Kraftsamling mot anti-ziganism (SOU 2016:44)

Dnr Ku2016/01696/DISK

Skolverkets yttrande är avgränsat till frågor som berör myndighetens verksamhetsområde. Med detta som utgångspunkt lämnar Skolverket följande yttrande över betänkandet.

Skolverket delar Kommissionen mot antiziganisms uppfattning att det är angeläget att myndigheter tar ett samlat krafttag mot antiziganism och diskriminering. För Skolverket är det särskilt angeläget att rätt stöd och rätt kompetens finns på skolorna och hos huvudmännen för att säkerställa att alla elever ges en utbildning av god kvalitet i en trygg och stimulerande studiemiljö. I det följande redovisas Skolverkets kommentarer till förslagen i angivet stycke i slutbetänkandet.

3.3 Avsaknad av betydande framsteg för att säkerställa romers mänskliga rättigheter

I slutbetänkandet lyfter kommissionen i huvudsak fram tre problemområden för romer på skolområdet: brist på synliggörande av romer och romsk kultur i läromedel och läroplaner, förekomst av trakasserier och bristande tillgång på lärare som kan undervisa i och på nationella minoritetsspråk.

Romsk kultur i läromedel och läroplan

Skolverket har i samarbete med romska företrädare, tagit fram ett digitalt läromedelssupplement inom ramarna för ett tidigare regeringsuppdrag. Skolverket kommer att följa upp hur läromedelssupplementet har använts och på vilket sätt det kan bidra till kommunernas fortsatta arbete med strategin för romsk inkludering. Den 30 juni 2016 beslutade regeringen att uppdra åt Skolverket att genomföra ytterligare insatser för att öka kunskapen i skolan om de nationella minoriteterna, med fokus på romer (Ku2016/01673/DISK).

När det gäller betänkandets slutsatser om brister i läroplanerna framgår inte vilka brister som avses. I de rapporter från internationella granskningsorgan som kommissionen hänvisar till i betänkandet framgår inte heller vilka brister som skulle finnas i nu gällande läroplaner.

Satsningen på att utbilda brobyggare fortsätter och en ny utbildningsomgång startades hösten 2016 i samarbete med Södertörns högskola.

Trakasserier i skolan

I betänkandet anges att romska barn utsätts för trakasserier i skolan. Skolverket har i uppdrag att genomföra insatser för att stärka skolornas arbete för att motverka diskriminering och kränkande behandling och på annat sätt främja lika rättigheter och möjligheter. Skolverket fortsätter detta arbete inom ramarna för uppdraget om nationella skolutvecklingsprogram. I december 2016 publiceras bland annat en webbaserad utbildningsmodul på tema Främja likabehandling med fokus på normer. Utbildningen syftar bland annat till att undersöka och identifiera exkluderande normer i såväl utbildningen som undervisningen och som riskerar att leda till diskriminering och kränkande behandling.

Tillgång på lärare i nationella minoritetsspråk

Skolverket har inom ramarna för ett tidigare uppdrag upphandlat uppdragsutbildning från tre lärosäten i de nationella minoritetsspråken samiska, meänkieli och romani chib. Syftet med utbildningssatsningen är att fler personer med goda språkkunskaper ska bli verksamma som modersmållärare i minoritetsspråken. De kommuner som anmäler deltagare till utbildningarna kan ansöka om statsbidrag hos Skolverket.

3.5.3 Tillgängliggöra skolboken och vitboken

Skolverket avser att fortsätta att länka till skolboken och vitboken på skolverket.se. Myndigheten ser även över fler sätt att tillgängliggöra dessa material inom ramen för aktuellt regeringsuppdrag om den nationella minoriteten romer.

4.2.6 Länsstyrelsens samordningsuppdrag om utsatta EU-medborgare

Länsstyrelsen i Stockholms län har under åren 2016-2017 i uppdrag att samordna det arbete som bedrivs avseende medborgare inom EU/EES-området som vistas tillfälligt i Sverige. Kommissionen betonar vikten av att uppdraget genomförs utifrån ett rättighetsperspektiv och rekommenderar regeringen att noga följa att så sker.

Enligt Barnkonventionen har alla barn rätt till utbildning. Det är dock inte alltid självklart när en stat ska erbjuda utbildning till barn som vistas i staten tillfälligt. När det gäller rätten till utbildning har Skolväsendets överklagandenämnd i beslut (dnr 2014:556 med flera) konstaterat att EU-medborgare som vistas i landet med stöd av den så kallade tremånadersregeln i Rörlighetsdirektivet inte har rätt till skolgång.

Barn som vistas i Sverige utan stöd av myndighetsbeslut eller författning har rätt till utbildning (29 kap. 2 § andra stycket 5 skollagen). Frågan om vilken migrationsrättslig status barn till EU-medborgare kan ha efter att ha vistats i Sverige i mer än tre månader är dock inte en fråga som regleras i skolförfattningarna. Skolverket har i en tidigare skrivelse till regeringen (dnr 2014:1204) uppmärksammat skolhuvudmännens behov av klargöranden när det gäller rätt till utbildning och annan verksamhet enligt skollagen till följd av EU-rätten.

På Skolverkets vägnar

Kjell Hedwall
Avdelningschef

Pernilla Sundström Fast
Undervisningsråd